

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 335/2017-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Martinom Štoffom, Stoličková 4, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 17/2014 zo 17. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietali porušenie v záhlaví uvedených základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 17/2014 zo 17. februára 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozhodnutím mesta Žiar nad Hronom zo 14. septembra 2012 (ďalej len „správny orgán prvého stupňa“) boli dodatočne povolené stavebné úpravy rodinného domu v priamom susedstve sťažovateľiek. Sťažovateľky zásadne nesúhlasili so stavebnými úpravami, pričom vytýkali viaceré nedostatky v jeho realizácii, ako aj narušenia súkromia a pohody bývania. Proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa preto podali odvolanie, o ktorom rozhodol Obvodný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky zo 16. januára 2013 [od 1. októbra 2013 Obvodný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov](ďalej len „správny orgán druhého stupňa“) tak, že odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil.

3. Sťažovateľky v stanovenej lehote následne podali žalobu o preskúmanie rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa a druhého stupňa, ktoré žiadali zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. O žalobe rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 23 S 53/2013 z 23. októbra 2013, ktorým žalobu sťažovateľiek zamietol a nepriznal im náhradu trov konania. Krajský súd po zhodnotení námietok sťažovateľiek, napadnutých rozhodnutí, ako aj vyjadrení žalovaných účastníkov dospel k záveru, že zo strany správnych orgánov nedošlo k takému porušeniu zákona, ktoré by malo za následok zrušenie napadnutých rozhodnutí správnych orgánov. Proti rozsudku krajského súdu z 23. októbra 2013 podali sťažovateľky odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžo 17/2014 zo 17. februára 2016 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

4. Sťažovateľky namietajú predovšetkým nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, podľa nich najvyšší súd rozsudok nedostatočne odôvodnil a nevysporiadal sa s ich argumentmi a námietkami. Sťažovateľky poukázali na viaceré technické nedostatky realizovaných stavebných úprav, na nesúlad stavby s územným plánom mesta a na zásahy

do ich súkromia, ako aj kvality bývania. Tieto nedostatky napadnutého rozsudku najvyššieho súdu mali mať za následok porušenie označených základných práv sťažovateľiek podľa ústavy, ako aj práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu.

5. Sťažovateľky v petite sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu, a zároveň požadujú zrušenie napadnutého rozhodnutia, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez

ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

9. Sťažovateľky v sťažnosti namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na súkromie podľa čl. 19 ods. 2 ústavy v spojení s právom podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu.

10. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého

procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

11. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

12 Ústavnému súdu preto zásadne neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Totiž samotná vecná nesprávnosť rozhodnutia nie je z pohľadu ústavného súdu významná, ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov a nie je ani oprávnený na inštančný prieskum ich rozhodnutí.

13. S ohľadom na rozsah právomoci zasahovať do rozhodovania všeobecných súdov preskúmal ústavný súd napadnutý rozsudok najvyššieho súdu. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že argumentácia sťažovateľiek nie je spôsobilá spochybniť jeho ústavnú udržateľnosť. Najvyšší súd sa korektne a výstižne vysporiadal s jednotlivými námietkami sťažovateľiek, ktorými odôvodňovali svoje stanovisko o nesprávnosti rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd zaujal stanovisko k jednotlivým stavebno-technickým parametrom realizovanej stavby (otázka podlaží,

odstupových vzdialeností), k nepohode bývania a straty súkromia sťažovateľiek a tiež posúdil postup správnych orgánov vo veci. Po vyhodnotení všetkých okolností veci dospel k záveru o správnom rozsudku krajského súdu, a preto ho potvrdil. Právne názory najvyššieho súdu vyjadrené v napadnutom rozsudku sú logické, majú racionálny základ a sú celkom opodstatnené. Skutočnosť, že sťažovateľky sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

14. Právny názor, ktorý najvyšší súd jasne vyjadril vo vzťahu k rozhodnutiam správnych orgánov, ako aj samotnej stavby nie je svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Takéto závažné nedostatky však z rozsudku najvyššieho súdu rozhodne nevyplývajú. Rozsudok najvyššieho súdu je preto plne akceptovateľný aj v rovine ústavného práva.

15. V napadnutom rozsudku najvyššieho súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu, pričom tento záver ústavného súdu sa vzťahuje na všetky práva, ktoré sťažovateľky v petite svojej sťažnosti označili (právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie, právo vlastníť majetok, právo na súkromie).

16. Ústavný súd preto hodnotí sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľiek, ktoré sú viazané na to, že

sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2017